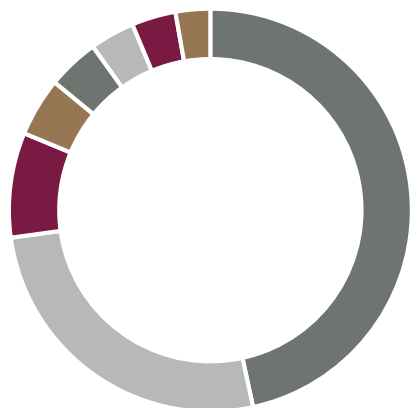

ATRIUM LJUNGBERG I KORTHET

Antal fastigheter	51 st
Fastighetsvärde	44 mdkr
Kontrakterad årshyra	2,5 mdkr
Uthyrningsbar yta	1 129 000 kvm
Uthyrningsgrad	95 %

Kontrakterad årshyra per lokaltyp

- Kontor 47 %, 1 157 mkr
- Handel 26 %, 651 mkr
- Dagligvaror 8 %, 209 mkr
- Restaurang 5 %, 117 mkr
- Kultur/utbildning 4 %, 103 mkr
- Hälsa/vård 4 %, 89 mkr
- Bostad 4 %, 88 mkr
- Övrigt 3 %, 69 mkr

GÖTEBORG

6%

MALMÖ

9%

13%

UPPSALA

72%

STOCKHOLM

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER FJÄRDE KVARTALET

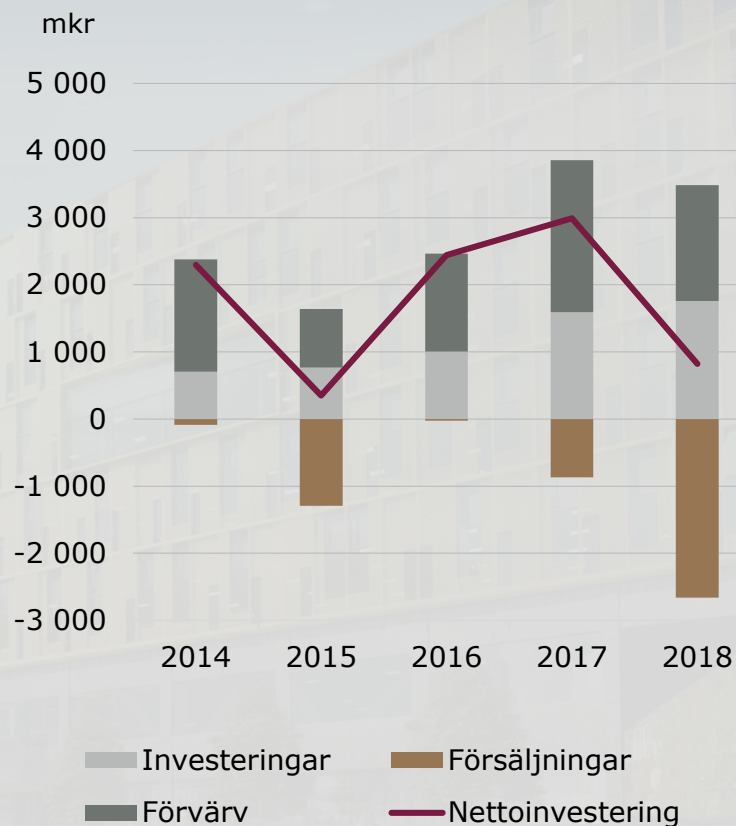
- Förvärv Katarinahuset Slussen och försäljning Blästern 6 i Hagastaden och Roddaren 7 på Kungsholmen
- Försäljning av Västberga Handel
- Nacka Tingsrätt inflyttade i Sickla Front II
- Invigning av södra delen av gallerian i Gränbystaden
- Breddad finansiering
- Lansering av Leveriet

2018 I KORTHET

- Avsiktsförklaring med Stockholms stad avseende Slakthusområdet
- Förvärv av Kylfacket 3 i Slakthusområdet och försäljning av Rådhuset i Uppsala
- Stora uthyrningar som tex Academic Work och Convendum
- Erhållna markanvisningar i Slussen och Hagastaden
- Detaljplan för Nobelberget i Sickla klar, säljstart BRF
- Flera nya byggprojekt beslutade, bland annat i Hagastaden och Järfälla

2018 I KORTHET

- Avsiktsförklaring med Stockholms stad avseende Slakthusområdet
- Förvärv av Kylfacket 3 i Slakthusområdet och försäljning av Rådhuset i Uppsala
- Stora uthyrningar som tex Academic Work och Convendum
- Erhållna markanvisningar i Slussen och Östra Hagastaden
- Detaljplan för Nobelberget i Sickla klar, säljstart BRF
- Flera nya byggprojekt beslutade, bland annat i Hagastaden och Järfälla

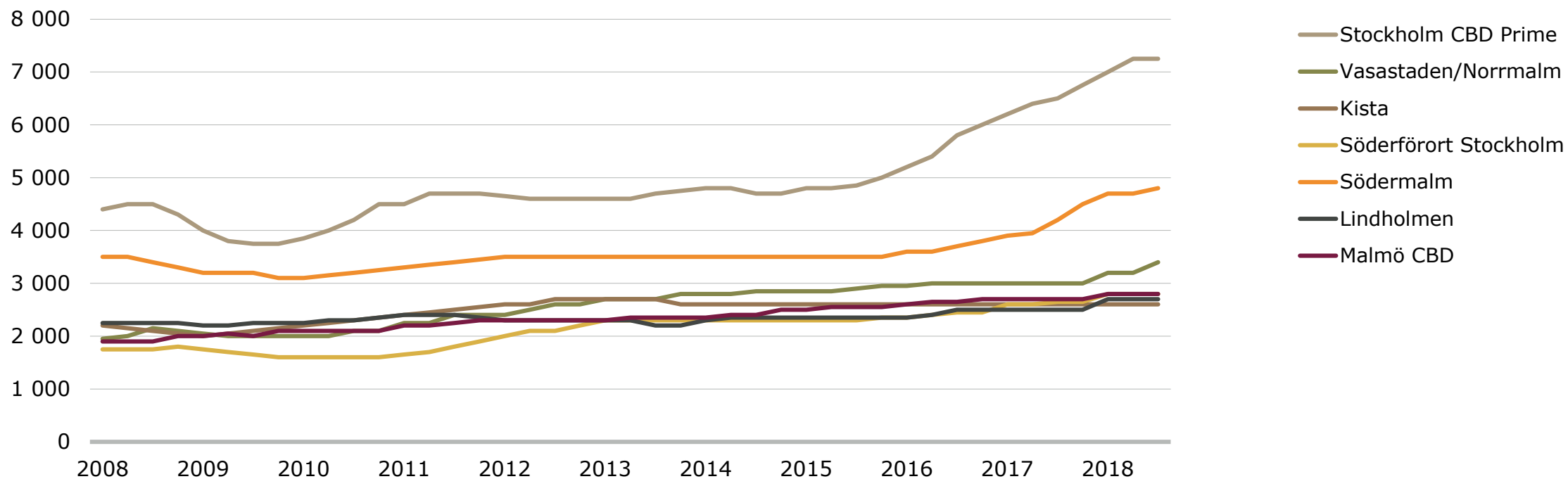

MARKNADSLÄGET

- Kontor: Låga vakanser håller uppe efterfrågan
- Handeln: Detaljhandels försäljning ökade med 2,5 % under 2018, det 22:a tillväxtåret i rad
- Bostäder: Marknaden för nyproduktion fortsatt avvaktande

LÅGA VAKANSER DRIVER UPP HYRESNIVÅERNA

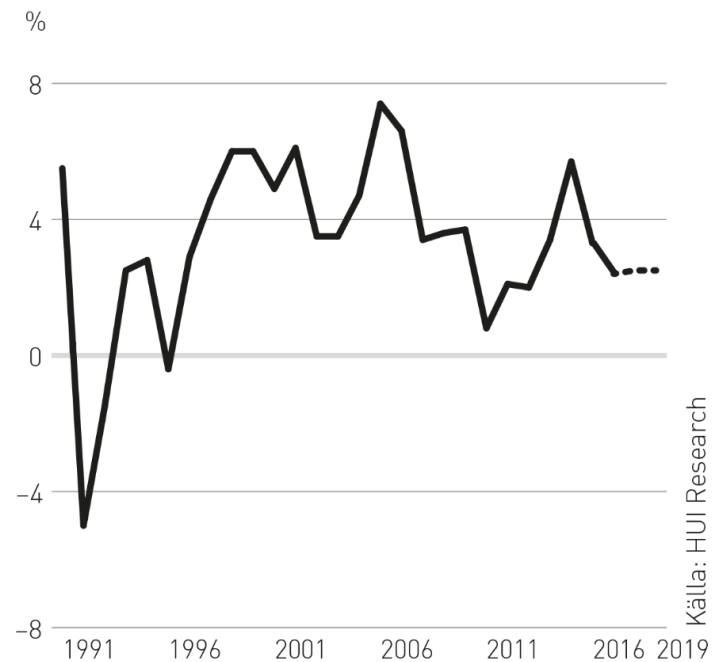
Kontrakterad årshyra per lokaltyp, kr/kvm

Källa: Savills

DETALJHANDELN VÄXTE 2,5% UNDER 2018

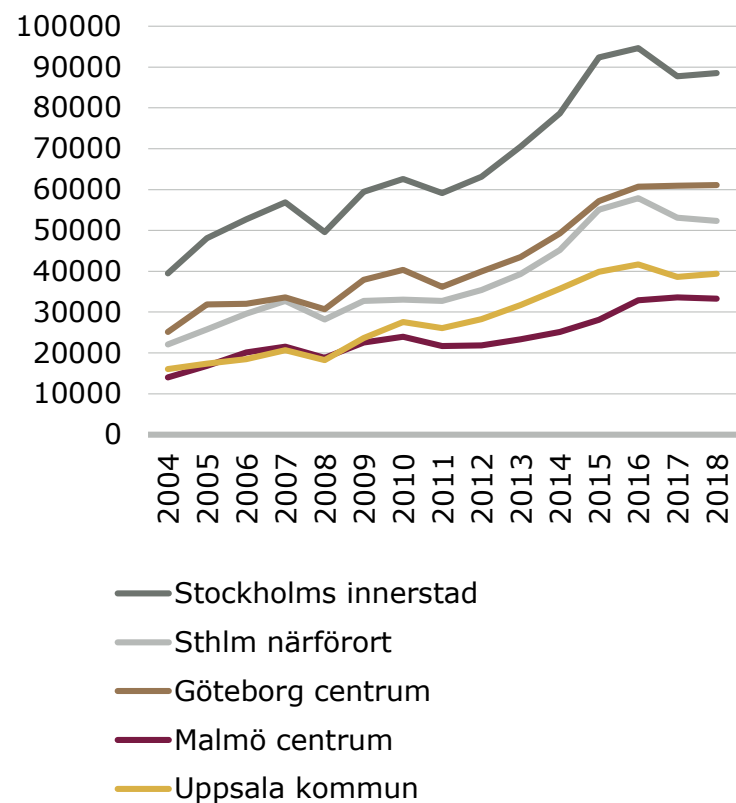
Detaljhandelns utveckling och prognos
1991–2019 (löpande priser)

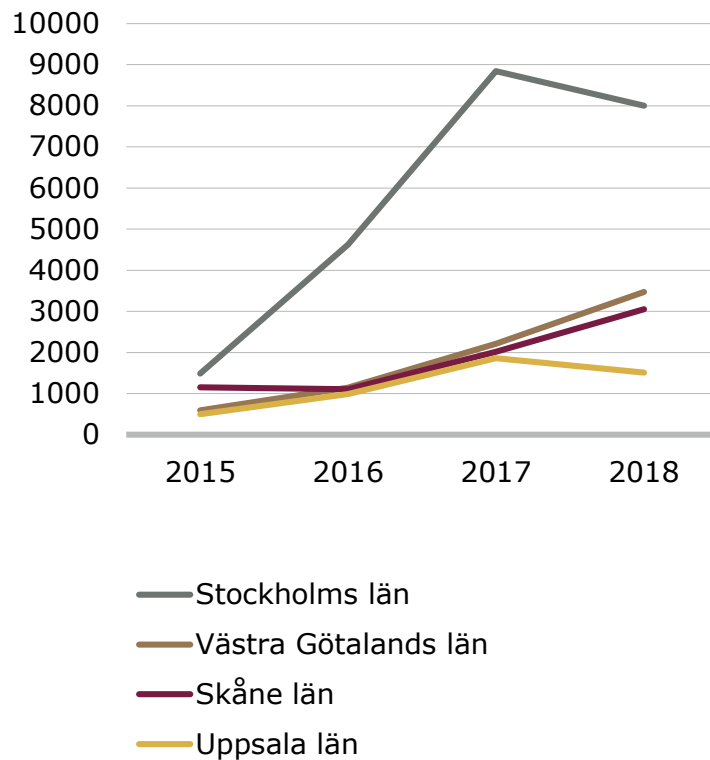
BOSTADSPRISER / MARKNAD

Bostadsrättspriser i utvalda områden, fasta priser (kr per kvm)

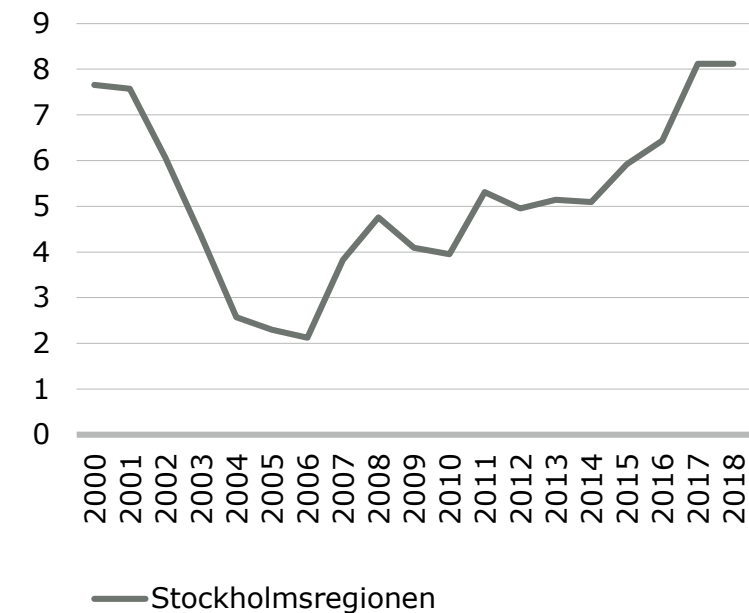
Källa: Värderingsdata

Nyproducerade bostäder till salu (antal)

Källa: Booli

Kötid i antal år i nyproduktion

Källa: Bostadsförmedlingen Stockholm

FÖRVÄRV VID SLUSSEN

FÖRVÄRV AV KYLFACKET

AVYTTRING AV VÄSTBERGA HANDEL

AVYTTRING AV RÅDHUSET

MARKANVISNING I HAGASTADEN

MARKANVISNING VID SLUSSEN

STOR PROJEKTPORTFÖLJ

Återstående investeringar (mkr)

Beslutade projekt	3 800
Möjliga projekt (ca)	17 000
<hr/>	
Totalt (ca)	21 000

*Exklusive projekt i Slakthusområdet

NYCKELTAL 2018 JAN-DEC

- Hyresintäkterna i jämförbart bestånd ökade 2,9%
- Driftöverskottet oförändrat
- Investeringar i egna fastigheter uppgick till 1 758 mkr
- Belåningsgrad om 41,9 %
- Räntetäckningsgrad om 5,0 ggr
- Föreslagen utdelning 4,85 kr per aktie

RESULTATRÄKNING I SAMMANDRAG

Belopp i mkr	2018 Jan-Dec	2017 Jan-Dec	Δ %
Hysesintäkter	2 412	2 389	+1,0%
Fastighetsförvaltning	-764	-742	+2,9%
Driftnetto	1 648	1 647	+0,1%
Central administration (fastighetsförvaltning)	-73	-48	
Projekt- och entreprenadverksamhet	-59	-47	
Räntenetto	-302	-372	
Resultatförevärdeförändringar	1 214	1 180	+2,9%
Värdeförändringar i fastigheter, orealiserade	2 516	1 817	
Värdeförändringar i fastigheter, realiserade	121	-4	
Värdeförändringar i derivat, realiserade	-69	116	
Resultat före skatt	3 781	3 110	
Skatt	-329	-551	
Periodens resultat	3 453	2 559	

HYRESINTÄKTER

- EPRA vakansgrad 5 %
- Nettouthyrningen uppgick till 144 mkr

Utveckling hyresintäkter (mkr)

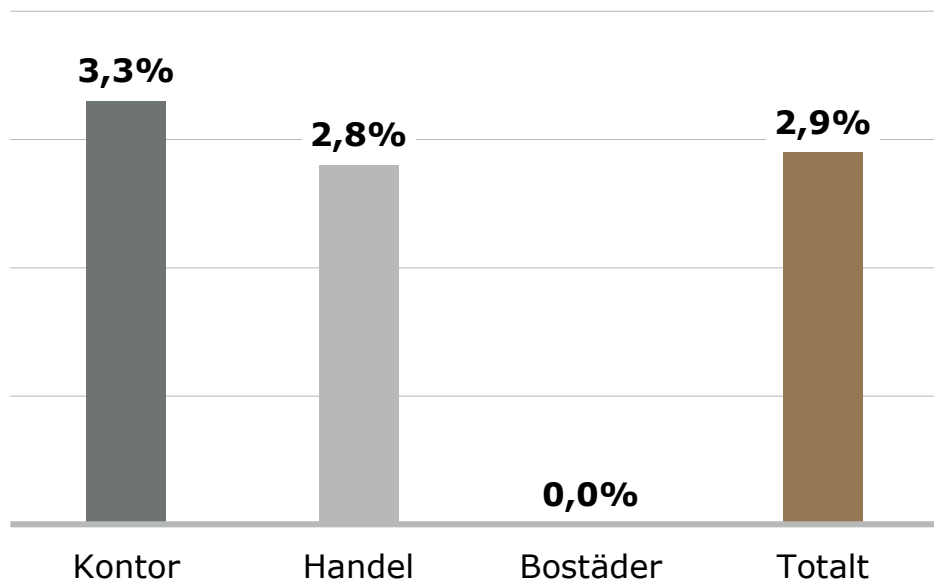
	2018 1/1-31/12	2017 1/1-31/12	Δ %
Jämförbart bestånd	2 025	1 969	+2,9
Engångsersättningar	5	53	
Projektfastigheter	140	90	
Förvärvade fastigheter	116	67	
Sålda fastigheter	126	211	
Hyresintäkter	2 412	2 389	+1

Utveckling fastighetskostnader (mkr)

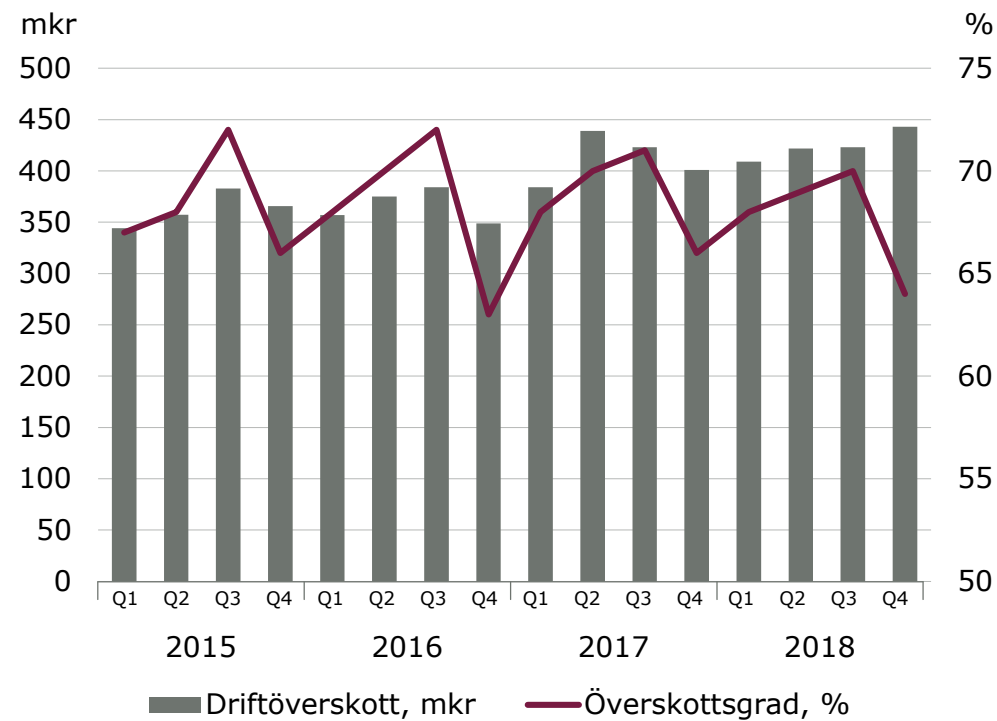
	2018 1/1-31/12	2017 1/1-31/12	Δ %
Jämförbart bestånd	-631	-613	+2,8
Projektfastigheter	-56	-42	
Förvärvade fastigheter	-45	-24	
Sålda fastigheter	-33	-62	
Hyresintäkter	-768	-742	+2,9

HYRESINTÄKTER OCH ÖVERSKOTTSGRAD

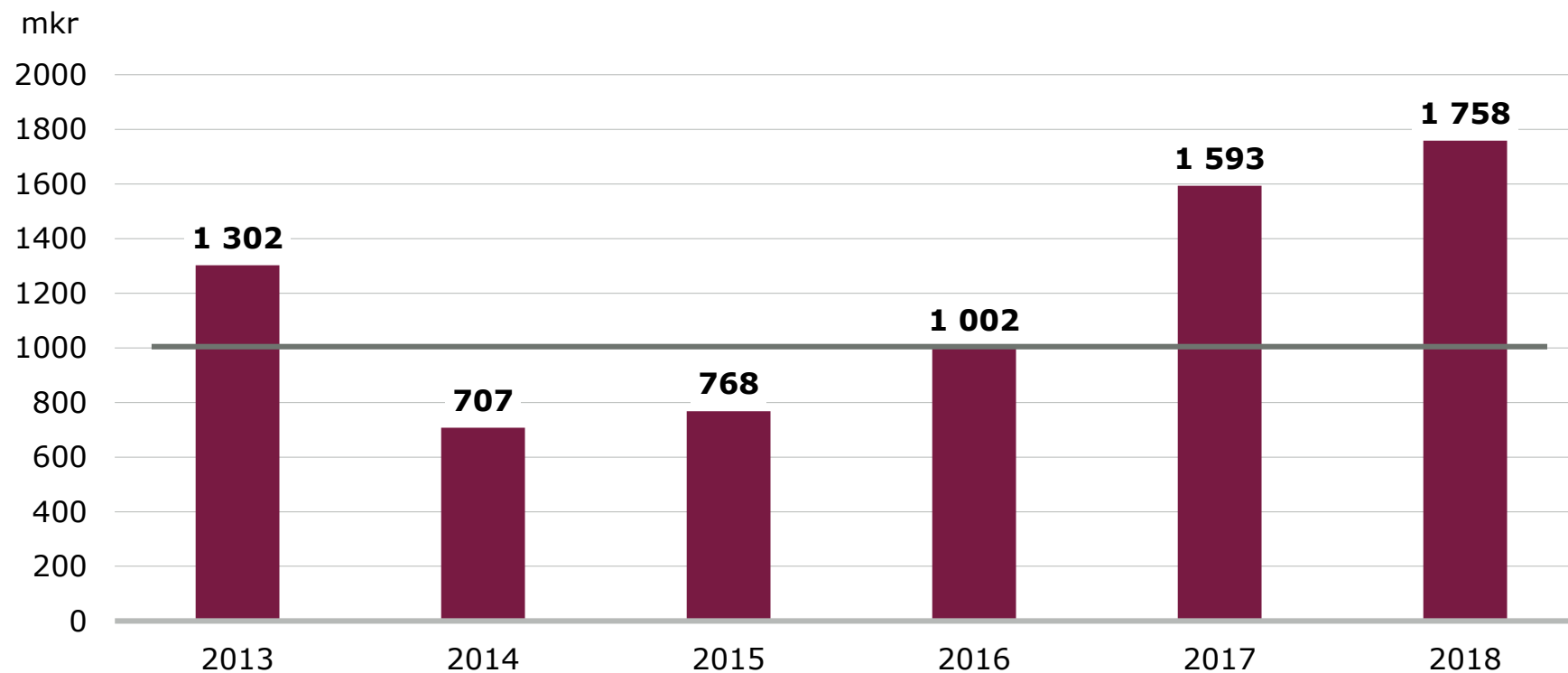
Utveckling hyresintäkter i jämförbart bestånd

Driftöverskott och överskottsgrad

INVESTERINGAR OM 1 758 MKR I EGET BESTÅND

TILLGÅNGAR I SAMMANDRAG

(mkr)	2018 31/12	2017 31/12
Förvaltningsfastigheter	43 310	39 991
Goodwill	225	240
Övriga anläggningstillgångar	45	45
Summa anläggningstillgångar	43 579	40 276
Exploateringsfastigheter	891	870
Omsättningstillgångar	323	1 272
Likvida medel	335	344
Summa omsättningstillgångar	1 549	2 487
Summa tillgångar	45 128	42 763

FÖRÄNDRING I FASTIGHETSVÄRDE

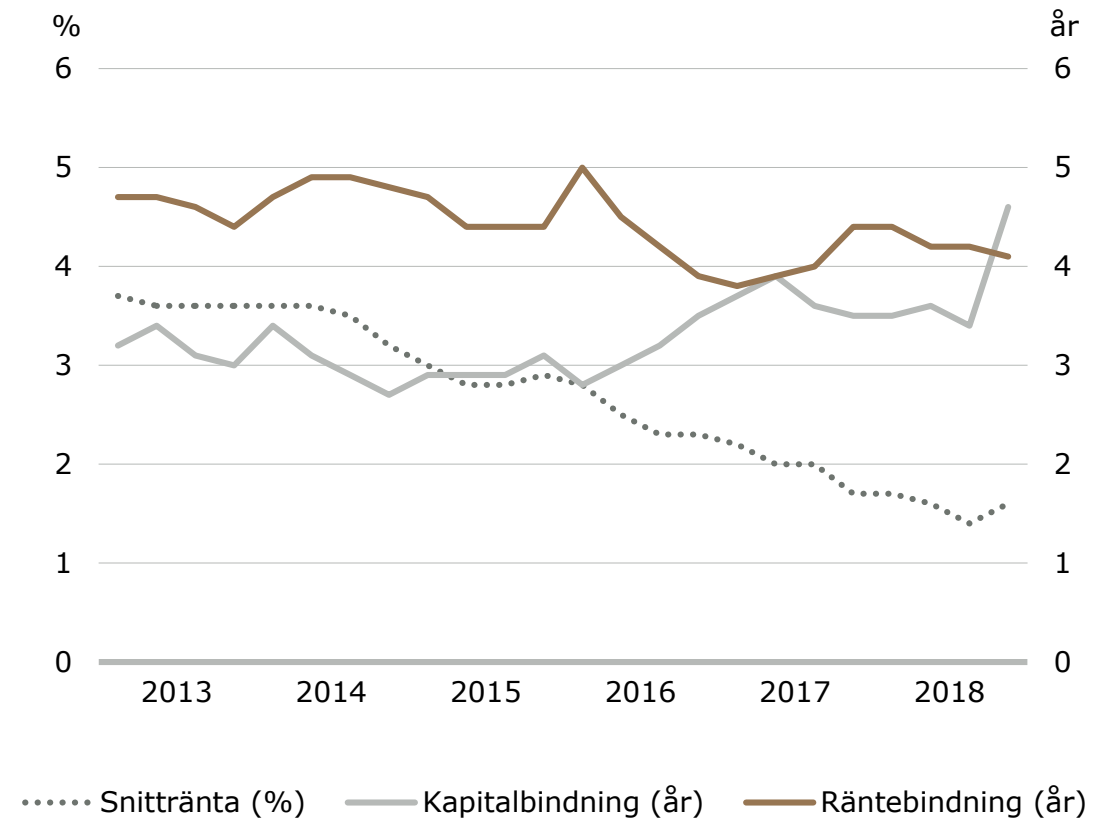
Orealiserade värdeförändringar fastigheter, mkr

	2018	2017
Förändrade avkastningskrav	487	947
Förändrade driftnetton m.m.	2 029	865
Byggrätter	-	5
Summa	2 516	1 817

- Orealiserade värdeökningar om 2 516 mkr
- Ökningen drivs främst av ökade driftnetton (80%) och lägre avkastningskrav

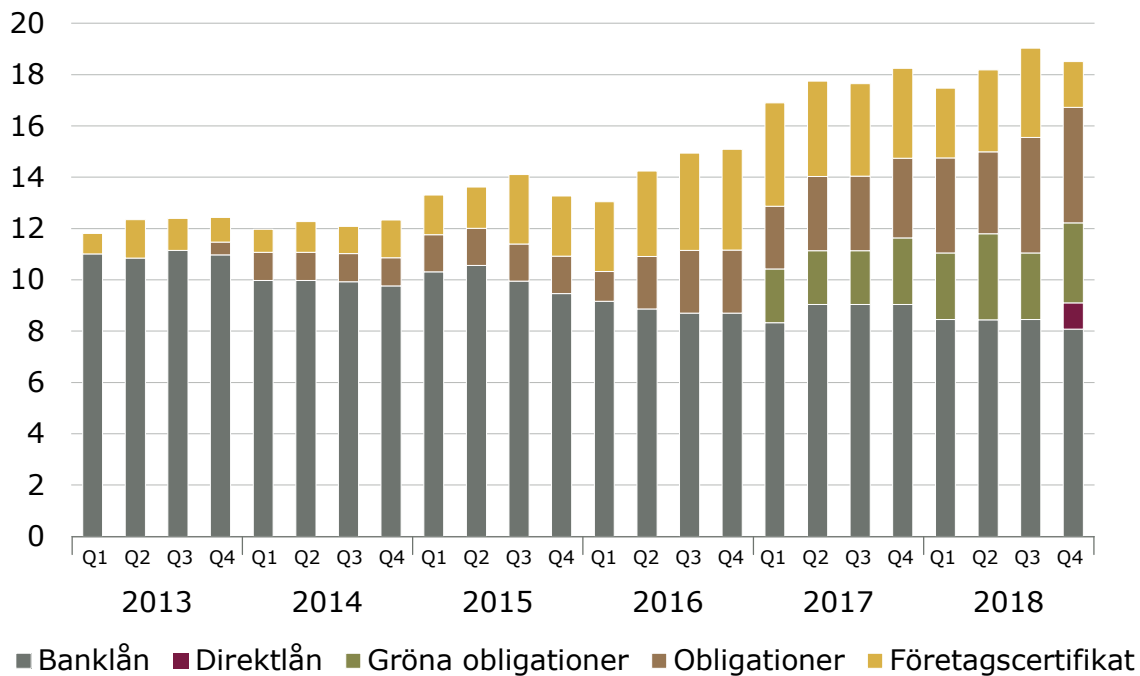
LÅG FINANSIELL RISK OCH STARKA NYCKELTAL

- Räntebärande skulder om 18,5 mdkr
- Belåningsgrad om 41,9 %
- Genomsnittlig ränta 1,6 %
- Genomsnittlig räntebindningstid 4,1 år
- Genomsnittlig kapitalbindningstid 4,6 år
- Lån hos fem nordiska banker, kapitalmarknaden och genom direktfinansiering
- Emitterade certifikat täcks av lånelöften
- Kreditrating Baa2 av Moody's

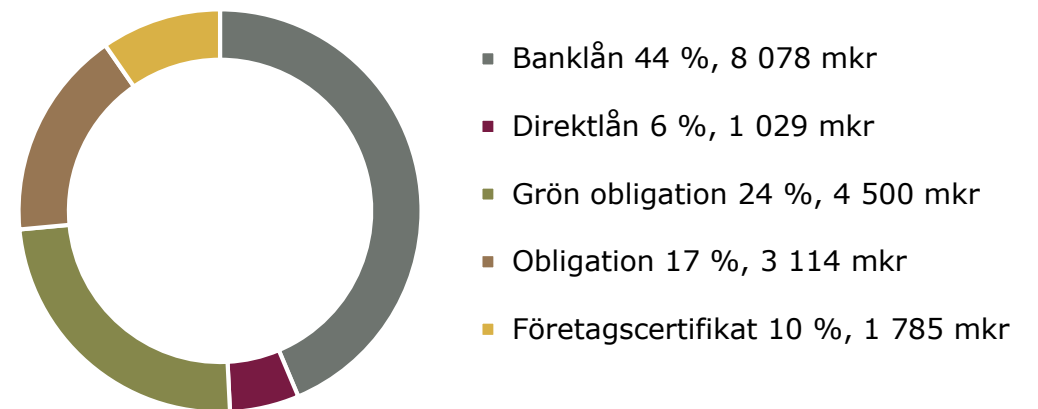

ÖKANDE ANDEL KAPITALMARKNADSFINANSIERING

Utveckling finansieringskällor 2013-2018, mdkr

Räntebärande skulder

KAPITALMARKNADEN 2018

- Ökade marginaler på svenska obligationsmarknaden
- Mindre skillnad i prissättning på SEK/EURO/NOK
- Mindre efterfrågan på certmarknaden Q4 2018
- Ökat fokus på publik rating
- Större efterfrågan på grön finansiering

PROGNOS 2019

Resultat före värdeförändringar

1 200 mkr

(1 214 mkr)

Investering

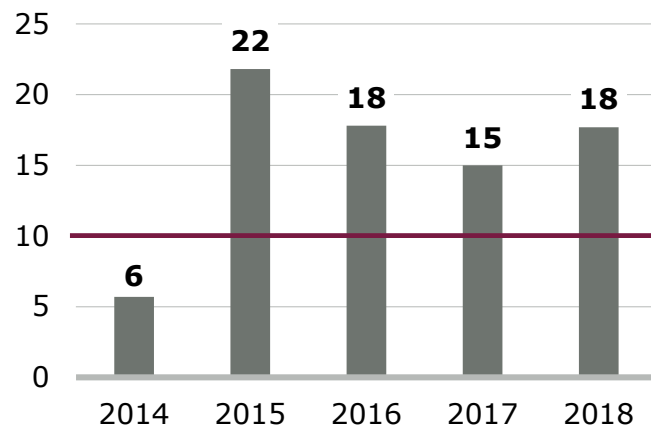
2 000 mkr

(1 758 mkr)

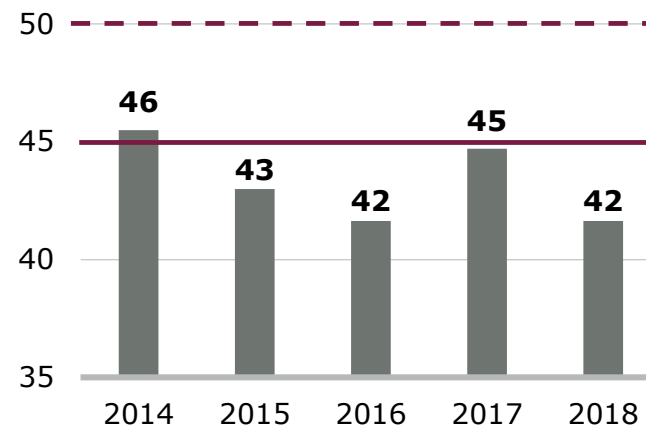
NYA FINANSIELLA MÅL

- Driftnettotillväxt ersätts av avkastning på eget kapital. Mål 10 % per år över tid.
- Soliditet ersätts av belåningsgrad. Mål max 45 %.
- Investeringsmålet höjs från 1 mdr kronor per år till 2 mdr kronor.
- Målen för projektvinst, räntetäckningsgrad, utdelning och ansvarsfullt företagande behålls oförändrade.

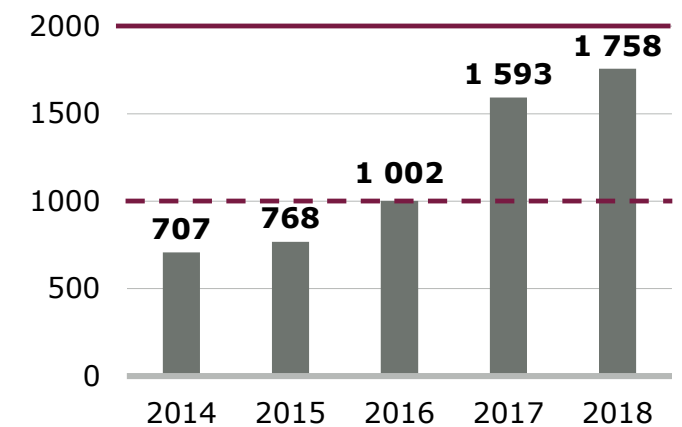
Avkastning eget kapital (%)

Belåningsgrad (%)

Investeringar i egna fastigheter (mkr)

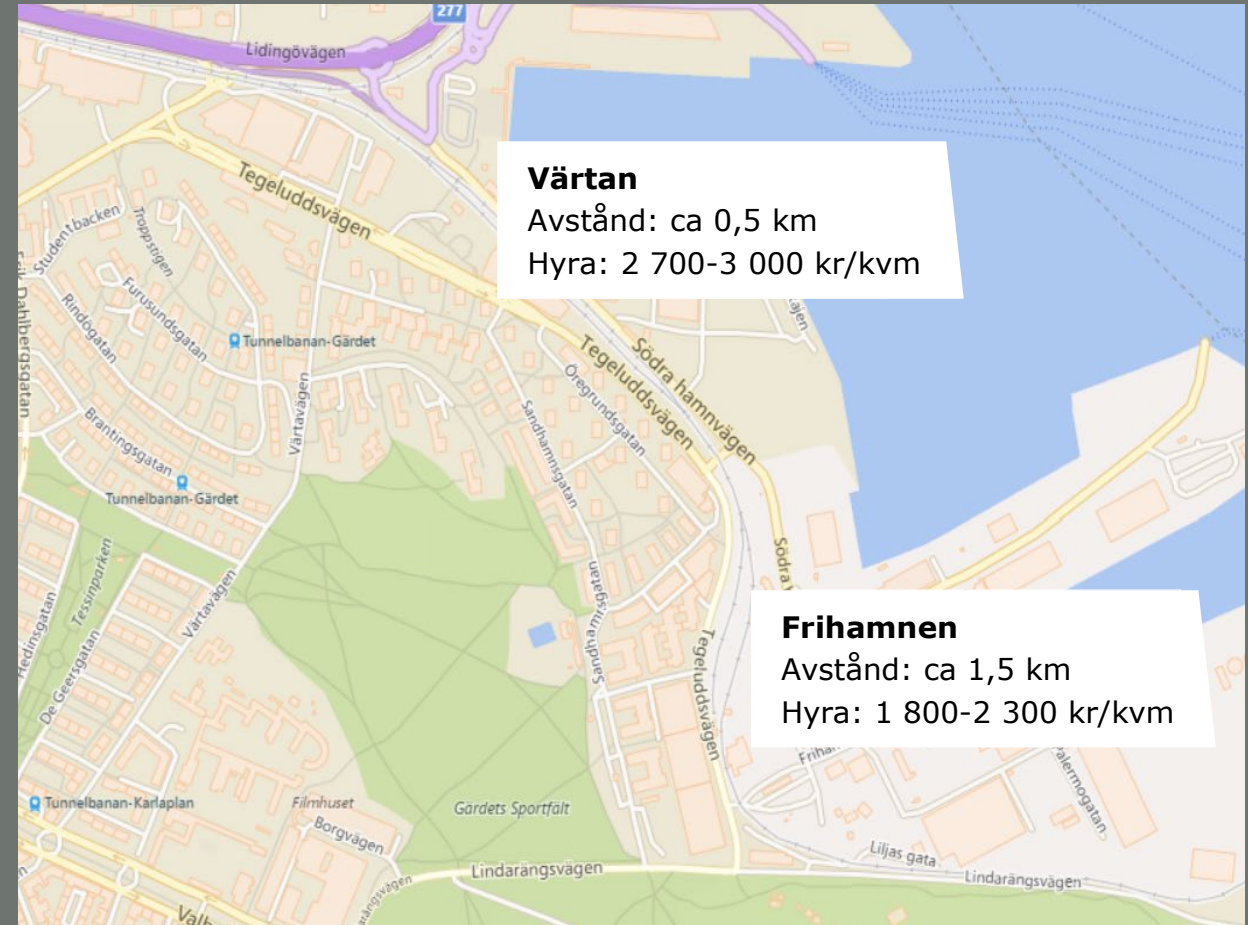
STOR PROJEKTPORTFÖLJ

Återstående investeringar (mkr)

Beslutade projekt	3 800
Möjliga projekt (ca)	17 000
<hr/>	
Totalt (ca)	21 000

*Exklusive projekt i Slakthusområdet

FASTIGHETER VID KOMMANDE T-BANESTATIONER

SICKLA

Stockholm city, 5 km
(Slussen, 3 km)

Kyrkviken

Sickla station

Curanten

Tapetfabriken

Nobelberget

SICKLA FRONT II

FÄRDIGT
PROJEKT

Area 25 300 kvm

Investering 810 mkr

Hyresvärde exkl. tillägg 66 mkr

Färdigställt 2018

Domstolsverket betydande hyresgäst

SICKLA 1898

BESLUTADE
PROJEKT

Area 11 700 kvm
Investering 530 mkr
Färdigställs 2020
En vård- och hälsodestination

TAPETFABRIKEN

BESLUTADE
PROJEKT

Area 9 800 kvm
Investering 390 mkr
Färdigställs 2020
Nordic Choise Hotels som hyresgäst

NOBELBERGET

BESLUTADE
PROJEKT

Area 4 100 kvm (inkl. garage)

Investering 60 mkr

Färdigställs 2020

Garage och lokaler under det första bostadskvarteret

FORMALINFABRIKEN

BESLUTADE
PROJEKT

Area 2 000 kvm
Investering 50 mkr
Hyresvärde exkl tillägg 4 mkr
Färdigställs 2019
Kontor, café, restaurang och kultur

LIFE CITY

BESLUTADE
PROJEKT

Area 27 500 kvm
Total investering 1 870 mkr
Hyresvärde exkl. tillägg 107 mkr
Färdigställs 2021
Academic Work tecknat avtal om
17 000 kvm

BAS
BARKARBY

BAS BARKARBY

BESLUTADE
PROJEKT

Area 24 400 kvm
Investering 830 mkr
Färdigställs 2021
För lärande, kultur, idrott
och näringsliv

GRÄNBYSTADEN SÖDRA ENTRÉN

FÄRDIGT
PROJEKT

Area 9 800 kvm
Investering 360 mkr
Hyresvärde exkl. tillägg 31 mkr
Färdigställt 2018
Stor invigning 22 november

GRÄNBYSTADEN ENTRÉ, HUS 1, 2 OCH 3

BESLUTADE
PROJEKT

Area 17 200 kvm, 200 lägenheter
Investering 710 mkr
Färdigställs 2019
Lägenheter, kontor, handel och
restauranger

MOBILIA MALMÖ

BESLUTADE
PROJEKT

Area 13 500 kvm
Investering 540 mkr
Hyresvärde exkl. tillägg 37 mkr
Färdigställs 2020
Lägenheter, biograf, handel och
kulturhus för barn

AVSIKTSFÖRKLARING SLAKTHUSOMRÅDET

Area 200 000 kvm
Investering 8 mdkr

AL
ATRIUM LJUNGBERG

SLAKTHUSOMRÅDET

AVTAL SLAKTHUSOMRÅDET

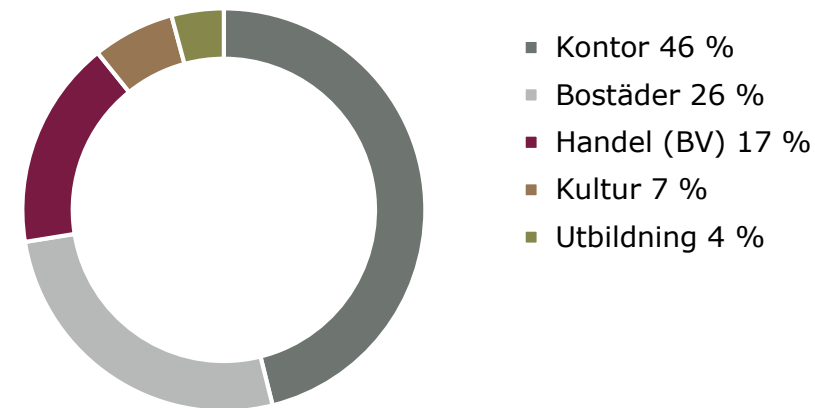
Area 200 000 kvm
Investering 8 mdkr

AVSIKTSFÖRKLARING SLAKTHUSOMRÅDET

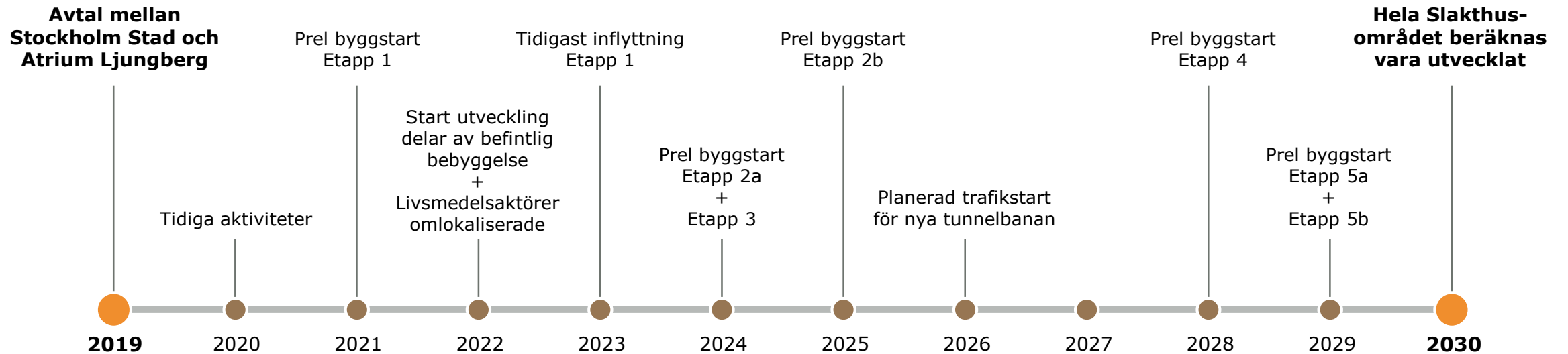
Total utveckling portfölj	Kvm BTA	Investering (mkr)
Kontor	77 000	
Bostäder	44 000	
Handel (BV)	28 000	
Kultur	11 000	
Utbildning	7 000	
Totalt	167 000	7 000

Initial köpeskilling	1 000 mkr
Investeringar projekt	6 000 mkr
Option Palmfelt Center	1 000 mkr
Totalt investeringar	8 000 mkr

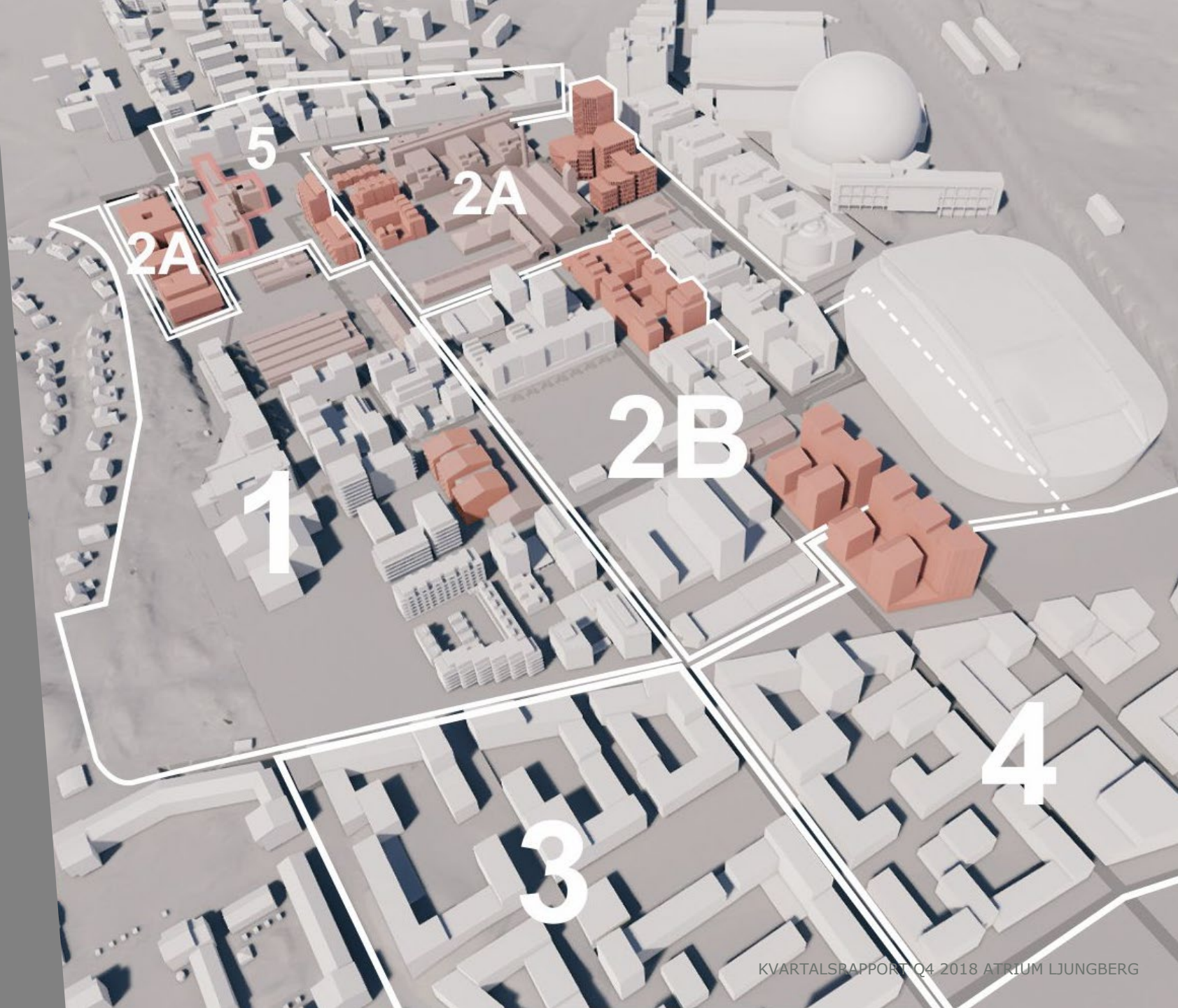
Fördelning av lokaltyp

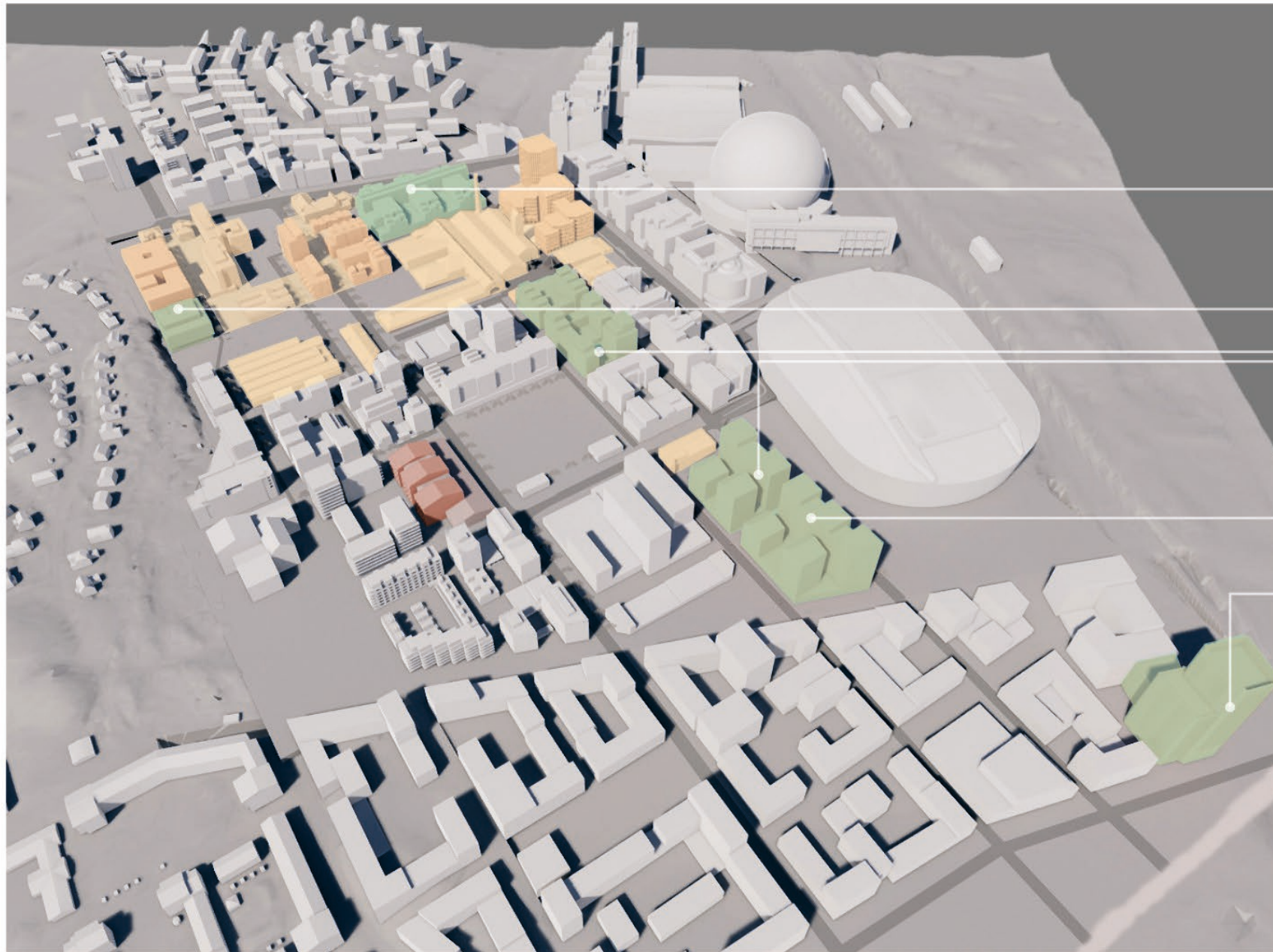
TIDPLAN

**FÖRVÄRV AV
FÖRVALTNINGS-
FASTIGHETER
JUNI**

Förvärv av befintlig bebyggelse
och erhållna markanvisningar

Option Stockholm Sandhagen 10

Option markanvisning
Gymnasieskola

Option Markanvisning 1

Option Markanvisning 2

Option tidig markreservation

Fastsam
Mindre fastighetsägare i samverkan

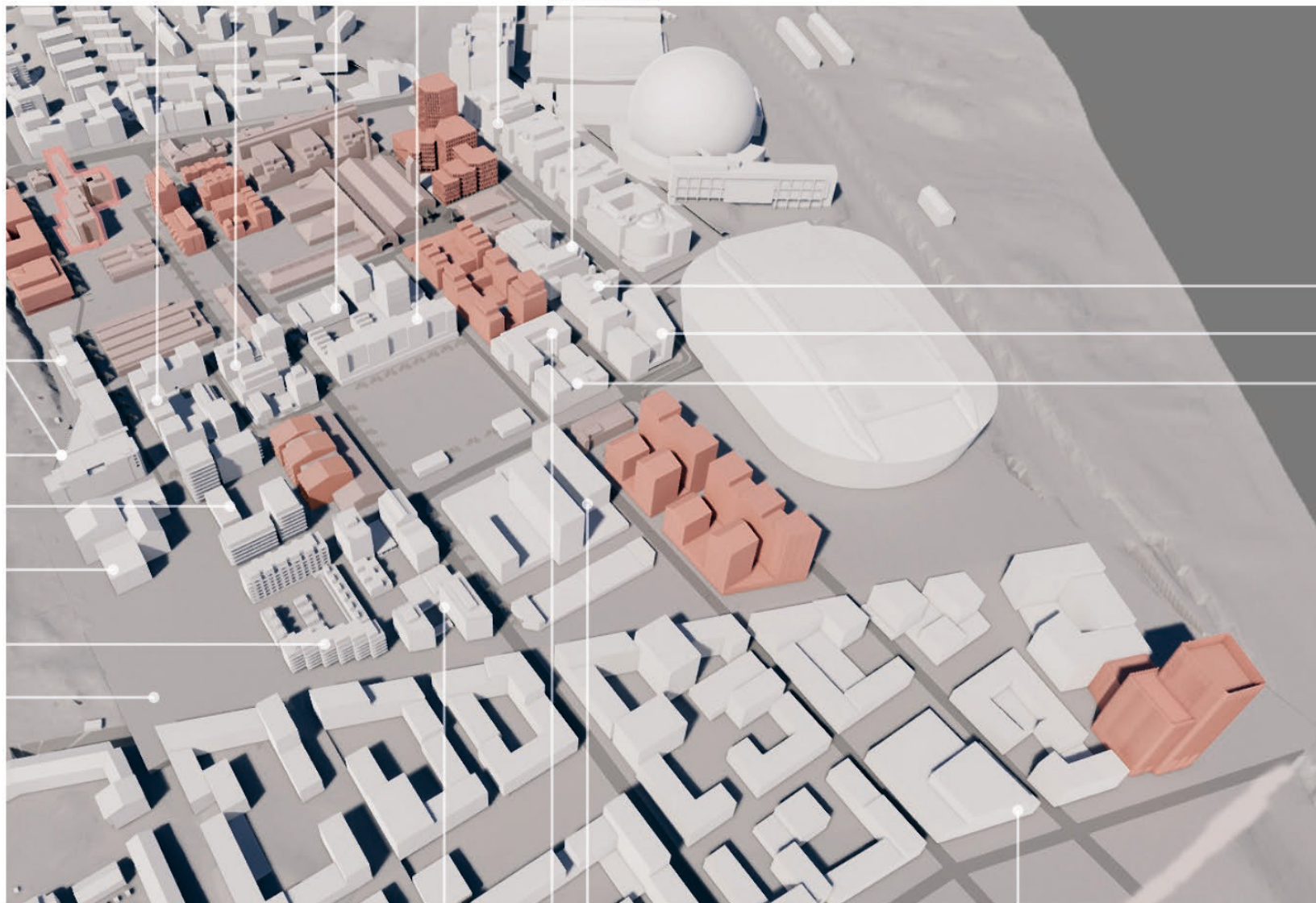
BRF

PRIVAT

KLÖVERN

Skolfastigheter i Stockholm AB

BRF

Skolfastigheter i Stockholm AB

Byggar av omlänke

HUMLEGÅRDEN
ett bostadsområde i Långbroområdet

PRIVAT

PRIMULA

CASTELLUM

ÖVERSIKT SLAKTHUSOMRÅDET

VISION SLAKTHUSOMRÅDET

CHELSEA MARKET

CHELSEA MARKET

- En av de starkaste besöksdestinationerna i NYC
- Jamestown förvärvade huvuddelen 2003
- Matmarknad och företag inom tech och kreativa näringar
- 500 000 besökare per månad
- Google förvärvade Chelsea market 2018

Google

UNIVERSAL
UNIVERSAL MUSIC GROUP

LV
LOUIS VUITTON

GEMENSAMMA DRAG THIS WEEK

Valentines Canopy Market, Let's Play festival, Wild Winter Wellness and Corita Kent at House of Illustration

S ON

VALENTINES CANOPY MARKET

HALF TERM FESTIVAL

RESTAURANTS, BARS, CA

FIELD, VARIATION F

SUPERMAX

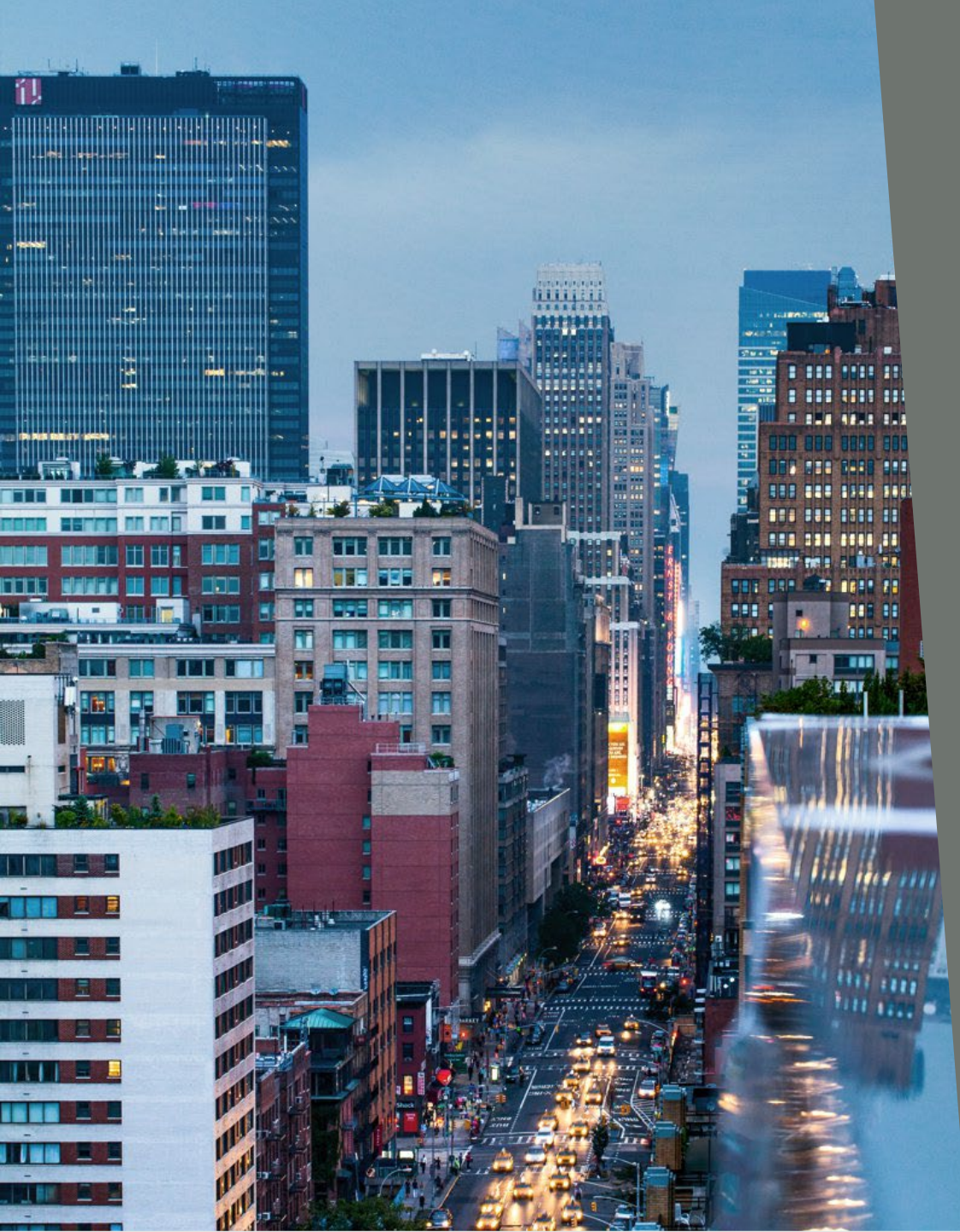
WILD WINTER WELLNESS

CHAPEL DOWN GIN WORKS

KING'S CROSS

- Stark besöksdestination
- Kultur, mat och event
- Platsens atmosfär och innehåll har attraherat högprofilerade bolag inom tech och kreativa näringar

GEMENSAMMA DRAG

- Innerstadsläge
- Ikoniska industrihistoriska byggnader
- Kultur och mat som besöksmagneter
- Högattraktiva kontor för tillväxtbolag
- Högattraktiva bostäder och hotell

IKONISKA BYGGNADER

VISIONEN

Slakthusområdet blir hela Stockholms mötesplats för mat, kultur och upplevelser - och en motor för hela Söderort

EN MATDESTINATION

- Bryggeri, rosteri och mathantverk
- Matmarknad och saluhall
- Streetfood
- Fine dining

KULTUR OCH UPPLEVELSER

- Livemusik
- Klubb
- Teater & dans
- E-sport
- Ateljéer och studios
- Upplevelsebaserad handel, utvalda koncept

EKOSYSTEM FÖR FRAMTIDENS NÄRINGS LIV

- Startupkluster
- Coworking-galleria
- Storföretag - tech & utvecklingsintensiva bolag
- Lärandekvarter – quapruple helix

Motor för söderort och hela stockholmsregionen

ACRON

YOGI

KLUNN

adidas

THE FRESH MARKET

2

BO OCH LEVA

- Hotell & möten
- Bostadsrätter med communitytjänster
- Hyresrätter & Coliving

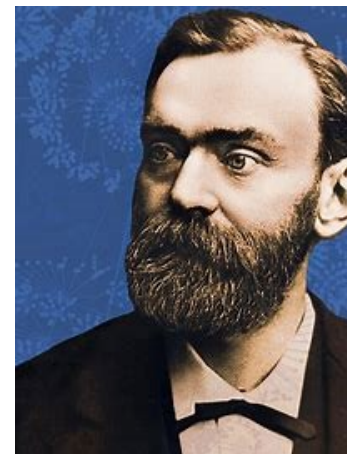
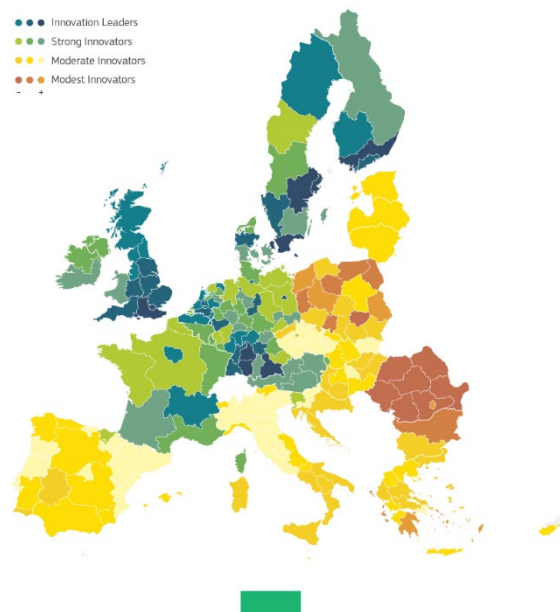
INNOVATIONSSAMHÄLLET – KREATIVITET – TILLVÄXT

INNOVATION, TECH, KREATIVITET OCH TILLVÄXT

2017 REGIONAL INNOVATION SCOREBOARD

- Innovation Leaders
- Strong Innovators
- Moderate Innovators
- Modest Innovators

Bloomberg 2017 Innovation Index

2017 rank	2016 rank	YoY change	Economy	Total score	R&D intensity	Manufacturing value-added	High-tech Productivity	Tertiary density	Researcher efficiency	Patent concentration	Patent activity
1	1	0	S. Korea	89.00	1	1	32	4	2	4	1
2	3	+1	Sweden	83.98	5	11	15	7	18	5	6
3	2	-1	Germany	83.92	9	3	16	5	12	16	9
4	5	+1	Switzerland	83.64	8	6	2	11	16	14	4
5	7	+2	Finland	83.26	4	13	20	15	5	3	5
6	6	0	Singapore	83.22	14	5	12	17	1	6	12
7	4	-3	Japan	82.64	3	9	28	8	27	9	3
8	9	+1	Denmark	81.93	6	17	5	13	22	2	11
9	8	-1	U.S.	81.44	10	22	10	1	34	20	2
10	11	+1	Israel	81.23	2	30	30	3	20	1	18
11	10	-1	France	80.99	12	34	18	2	10	18	10
12	13	+1	Austria	80.46	7	7	11	23	6	10	17
13	16	+3	Belgium	77.18	11	21	9	10	19	19	25
14	14	0	Norway	76.89	19	36	3	12	25	8	15
15	18	+3	Netherlands	75.23	17	24	19	6	44	15	19
16	15	-1	Ireland	74.94	22	2	6	16	13	22	31
17	17	0	U.K.	74.52	20	38	21	14	7	17	14
18	20	+2	Australia	73.33	13	44	1	20	21	12	21

En av tio Stockholmare jobbar i tech-sektorn

Av JONAS LEJONHUFVUD | måndag 21 mars 2016 kl. 06:30 | jonas.lejonhufvud@di.se | [@JonasLejon](https://twitter.com/JonasLejon)

Tokglada tech-personer: Nathalie Nyén, Sebastian Fuchs och Jessica Stark på Sup46.

Närmare en av tio Stockholmare jobbar idag inom den glödheta tech-sektorn. Suget på kompetent personal driver upp lönerna och skapar flaskhalsar inom vissa sektorer.

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

E-POST

Stockholm har de senaste åren utvecklats till en av världens viktigaste kluster för it- och telekom. Men internationella succébolag som Spotify, Klarna och King är bara toppen på ett isberg. Faktum är att yrket "mjukvaru- och systemutvecklare" idag är det enskilt vanligaste yrket i Stockholms kommun, enligt SCB.

Närmare 22.000 personer jobbade inom detta yrke i Stockholms kommun 2014. Det är nästan tre gånger så många som antalet vårdbiträden i kommunen.

TALANGSTADEN

- Locka och behålla talang
- Vad platsen erbjuder utanför arbetet väger tungt
- Stadsqualiteterna lockar talang och i förlängningen också företagen
- Företagen profilerar sig genom sitt val av etablering

"Kings Cross is fast emerging as a creative hub for London. It's going to be an energising place to work and feels like a natural home for Universal Music with many opportunities for collaboration and inspiration literally on our doorstep."

(David Joseph, Chairman and CEO of Universal Music UK)

SAMMANFATTNING

- Innerstadsläge
  - Ikoniska industrihistoriska byggnader
  - Kultur och mat som besöksmagneter
  - Högattraktiva kontor för tillväxtbolag
  - Högattraktiva bostäder och hotell
-
- Slakthusområdet blir hela Stockholms mötesplats för mat, kultur och upplevelser - och en motor för hela Söderort.

